Jos Vorsselmans over Heide

We willen met deze bijdrage een tekst brengen die geschreven werd in 1944 door wijlen gemeente-archivaris Jos Vorsselmans in zijn boek "Kalmthout door de eeuwen heen". In één van de passages in het boek heeft hij het over het gehucht Heide:

De Heidestatiestraat ongeveer tachtig jaar geleden

De Kalmthoutse Heide was voor den oorlog een geliefkoosd toeristenoord. Vooral Antwerpenaren wisten het te waarderen. Op zon- en verlofdagen zetten de treinen ganse drommen verlofgangers af in de staties van Heide en Kalmthout. De autobussen bleven ook niet achter en moesten op zulke dagen hun diensten verdubbelen. Ook de automobilisten en fietsers waren op zulke dagen van de partij. De heide en de duinen riepen, als 't ware de toeristen tot zich. Immers, als onvervalste natuur-documenten van eeuwen heen, eisen zij de belangstelling op van al wie minnaar is van ongerept natuurschoon. Volledig uitgeruste tenten werden dan op de daarvoor voorbehouden plaatsen in de duinen opgeslagen en de kampeerders brachten er dagen en nachten door en voelden zich vrij en bevrijd van het nijpend stadsbeeld, verlost van de muffe atmosfeer der woelige grootstad. Met volle longen putten zij herstel, kracht en gezondheid uit de kiemvrije den- en heilucht, terwijl de zon er hun lichaam bruin brandde. Wijd is de einder en open de lucht! Plaats en gelegenheid tot allerlei sportexhibities vindt men er te over. De vennen waren er bij zomerweer dus druk met baders bezet. Al vroeg reeds werd de gezonde Kalmthoutse heide door de openbare besturen op prijs gesteld. Bewijzen de kolonies voor zwakke en herstellende kinderen die er werden opgericht in haar naaste omgeving. Stellig heeft Kalmthout een groot deel van zijn bloei en uitbreiding te danken aan de alom geprezen schat van natuurschoon die het bergt in zijn schoot. Het mag gezegd dat Heide zelfs zijn ontstaan daaraan te danken heeft. Zagen wij daar niet, de laatste jaren voor de oorlog, een bloeiende hotelnijverheid ontstaan? Hebben wij niet allen na 1918, zich het wonder zien voltrekken:

daar waar te voren 'n paar nederige huisjes prijkten tussen groene dennen verhieven zich toen prachtige woonhuizen en moderne winkels. De omgeving werd er bezaaid met rijke en prachtige villa's en heerlijke lusttuinen. Des zondags, bij mooi weer, moest de beweging rond Heidestatie in niets onderdoen voor deze op de drukke lanen onzer grootsteden. Wonderbaar vlug heeft Heide zich ontwikkeld. Pas voor den eerste wereldoorlog werd de statie gebouwd. In 1930 rees er de prachtige parochiekerk op met daarnaast het klooster der zusters en de schoollokalen. Noodlottig echter was voor de prachtige kerk den 13 mei 1940 toen, om redenen van militaire aard, de toren werd opgeblazen, waardoor

ook de kerk ernstig werd beschadigd. Het Missiehuis des paters van het Goddelijk Woord aldaar is een bezoek overwaard. Wij bewonderen er een trouwe nabootsing der vermaarde Lourdesgrot en vinden er verpozing voor hart en geest. Nog is er geen eind aan de vlucht die Heide eens nam.
(foto van de vernielde kerk van Heide in 1940 uit het boek van Jos Vorsselmans overgenomen)

Wereldoorlog I aanleiding tot strijdend flamigantisme.

Toen in het nieuwe België van 1830 de eerste ministerraad vergaderde, was er een minister, die zei: "La Belgique sera latine ou ne sera pas"…De taal van de Nederlandse "bezetter" beschouwden de nieuwe bewindvoerders als vijandig, "complexe antibatave". Hieruit besluit men: de taal van de Vlaamse landgenoten is er verwant aan en dus ook vijandig. Daarom zou de nieuwe Belgische staat op Franstalige leest geschoeid worden. Alleen in de eerste vijf leerjaren van de lagere school werden de lessen in onze taal gegeven. Vanaf het zesde leerjaar en alle verdere studierichtingen moest men

de lessen in het Frans volgen. In de administratie waren de lagere kaders tweetalig met het Frans als officiële taal. De hogere kaders waren in het hele land Franstalig. De hele economische wereld gebruikte het Frans. De Vlamingen hadden op taalgebied geen rechten. Deze toestand zou van 1830 tot 1930 blijven bestaan. Op cultureel vlak kwam er wel reactie: al vlug richtte de liberaal Jan Frans Willems het Willemsfonds op. Enkele tientallen jaren later zag het Davidsfonds, opgericht door Kanunnik Davids en van Christelijke strekking, het levenslicht. Weer enkele jaren werd het Vermeylenfonds, van socialistische strekking opgericht. Deze fondsen gaven boeken uit in de moedertaal en verkochten ze aan hun leden. Zij richtten ook voordrachtavonden in met Nederlandstalige sprekers. Gedurende deze honderd jaar ontwikkelden zich naast verscheidene generaties Vlaamse schrijvers ook schrijvers, die in Vlaanderen geboren waren uit volledig verfranste families. Zij gebruikten het Frans als voertaal. Emile Verhaeren, geboren en getogen in St.Amandsberg aan de Schelde beschreef de Schelde en zijn geboortestreek in proza en gedichten, in het Frans. Charles De Coster heeft de

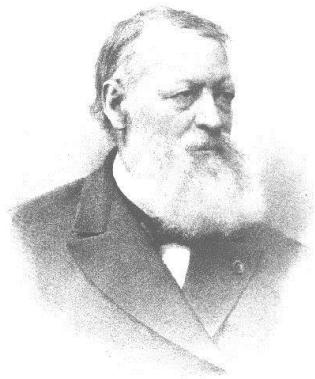

volledige legende van "Tijl Uilenspiegel" opgeschreven in het…Frans. En nog een zeer bekende Franstalige schrijver Maurice Maeterlinck, zag het levenslicht in Gent en groeide er op. Van hem is het zeer bekende werk" La vie des abeilles" dit werk bevindt zich in de bibliotheek van Kalmthoutse Bijenteeltmuseum. In 1911 ontving hij de Nobelprijs voor literatuur, waarschijnlijk voor dit werk. In Vlaanderen hebben we dus tot 1930 een Nederlandstalige literatuurgeschiedenis, maar ter gelijker tijd ook een Franstalige met zelfs een Nobelprijswinnaar. De eerste Vlaamse schrijver in het prille België was Hendrik Conscience. Zijn vader was een Franse soldaat uit het leger van Napoleon, die in Antwerpen zijn echtgenote vond. Hendrik schreef dus echt in zijn moedertaal. In 1843 schreef hij "De Leeuw van Vlaanderen". Zijn boeken werden verslonden. Ook "De Loteling" en "Baas Ganzendonk" zijn nog steeds bekende figuren. Alhoewel hij van Franse afkomst is, wordt van hem gezegd, dat hij zijn volk leerde lezen. Toen in 1914 de Duitse troepen ons land binnenvielen, zei de toenmalige eerste minister Jules Destrée tegen Koning Albert I : "Sire, il n'y a pas des Belges". Hij bedoelde hiermee, dat het Belgische volk niet bestaat. Een kenmerk van een volk is de taal en de Belgische taal bestaat niet, net zo min als de Zwitserse. Iedereen met een Belgische identiteitskaart is Belg, onafgezien van zijn geboorteplaats. In België wonen er drie volkeren: de Nederlandstaligen, de Franstaligen en de Duitstaligen. Het Duitstalige deel hoort bij Wallonië en is bijna volledig verfranst. Vroeger werd in de streek van Malmedy, via Bastenaken tot in Aarlen Duits gesproken. Koning Albert heeft de Waalse soldaten extra aangemoedigd door hen te herinneren aan de slag van de zeshonderd Franchimontezen en tegen de Vlaamse zei hij:" Gedenk de slag der Gulden sporen. Zodoende heeft Koning Albert Jules Destrée gelijk gegeven. Prof.Emer. De Vos heeft tijdens zijn voordracht, die hij in Kalmthout gehouden heeft, toegegeven, dat de Vlaamse soldaten meestal gepest werden door Franstalige onderofficieren. Hierdoor ontstond aan het front, gedurende de vier jaar durende loopgravenoorlog een strijdbare groep Vlaamse soldaten, komende uit alle lagen

van de bevolking. Zij kregen wel strenge straffen toebedeeld: zij, die wei-gerden Franstalige bevelen uit te voeren, werden naar een dwangarbeiderskamp gestuurd in de buurt van Caen, langsheen “de Orne”. Ze noemden zich “de houthakkers van de Orne”.Ook werden er Vlaamsgezinde brieven naar de Vlaams voelende soldaten verstuurd, versierd met tekeningen van Joe English, zoon van een Ierse vader en een Vlaamse moeder uit Brugge. Hij ontwierp het heldenhuldezerkje voor de gesneuvelde Vlaamsgezinde soldaten. Het is een Keltisch kruis, met een cirkel door de vier dwarsbalken. Veel van deze zerkjes werden in de jaren na 1918 op bevel van sommige ministers verbrijzeld en als wegverharding gebruikt. Van andere zerkjes werden de holle delen opgevuld met cement. Ik heb

dit zelf waargenomen op oorlogskerkhoven in de buurt van Adinkerke en de Panne in de jaren 1937 en 1938. Na de oorlog richtten deze Vlaamsgezinde soldaten een vereniging op van Vlaamse oudstrijders: V.O.S, (Vossen genoemd). Een hele reeks van hen heb ik nog gekend in levende lijve. Sommigen vertelden mij, dat zij uit vaderlandsliefde vrijwillig binnengegaan waren, maar door de Franstalige vernederingen was hun belgicisme, omgeslagen in een strijdend flamingantisme. Velen hebben begin 1919 hun medailles teruggestuurd naar het Franstalige ministerie van landsverdediging. Onder hun impuls werd in 1920 een groot Keltisch kruis op gericht aan de Ijzer in Diksmuide. Binnen de cirkel staat op het kruis, horizontaal de letters VVK en verticaal de letters AVV; zij betekenen “Vlaanderen Voor Kristus en Alles Voor Vlaanderen”. Een grote, Vlaamse, culturele krant gebruikte gedurende veel jaren dit embleem. Bij deze toren werd een dorpspomp geplaatst

uit een dorpje, gelegen aan het front. Een zwaar gekwetste Vlaamse sol-daat schreef hierop met zijn eigen bloed: “Hier ons bloed, wanneer ons recht”? Op de voet van het IJzer kruis stond op de vier zijden de noodkreet van ALLE frontsoldaten: ”Nooit meer oorlog! en dit ook in het Engels, het Duits en het Frans. In 1946 hebben Vlamingenhaters dit kruis gedynamiteerd. De daders zijn nooit gevonden, alhoewel het een publiek geheim was. In datzelfde jaar werd bij Prof. Franssen, mijn Prof. Wijsbegeerte de voordeur opgeblazen. Zijn enige misdaad was: voorzitter te zijn van het Bedevaartcomité. Speciaal wil ik nog het verhaal vertellen van Flor Grammens. Deze onderwijzer was als oorlogsvrijwilliger binnengegaan en deed dienst als brancardier. Op 11 juli 1919 had hij de volgende inval: beneden voor het raam stond de volgende tekst: ”Koning Albert zei: ”Vlamingen, gedenk de slag der Gulden Sporen” en voor het bovenraam hing een Vlaamse Leeuw. In de kortste keren stond de rijkswacht voor zijn deur met het bevel zijn attributen op te ruimen. In het interbellum zou Flor Grammens overal in Vlaanderen de overtredingen op de taalwet van 1930 aanklagen en bestrijden, want pas in 1930 zou er een gebrekkige taalwet aanvaard worden. In de jaren 30 werd Flor Grammens zelfs verkozen als volksvertegenwoordiger. Hij weigerde de eed van trouw af te leggen, als niet alle teksten in de kamer tweetalig waren. En je gelooft het niet, de eedaflegging werd veertien dagen uitgesteld en Flor kreeg zijn zin. Op voorhand zei hij, al spottend: “l’Union fait la farce”: het scheelt maar één letter. Het gebruik van het Nederlands invoeren, als gevolg van de taalwet van 1930, bleek niet zo eenvoudig en werd op alle mogelijke manieren geboycot. Toen ik in 1945 mijn universitaire studies, als apotheker, aan het Rug in Gent begon, hield een zeer beroemde prof. uit Zwitserland zijn college in het Nederlands, maar zijn geschreven cursussen waren nog in het Frans, want in de taalwet stond niet, dat deze in het Nederlands moesten gedrukt worden. De wetteksten in dit land waren tot 1963 alleen rechtsgeldig in het Frans, de Nederlandstalige vertalingen dienden tot niets; pas toen werd ook de taalgrens vastgelegd. De ontvoogding van de Vlamingen in dit land is nog steeds niet ten einde, maar de strijdvaardigheid is wel ontstaan gedurende Wereldoorlog I De leeuwenvlag uithangen werd veel jaren, als staatsgevaarlijk beschouwd. Het werd officieel toegelaten, toen op

verzoek van de socialisten, de nagels van de Vlaamse leeuw rood werden geschilderd; zo draagt nu ook deze vlag min of meer de Belgische kleuren. De leeuwenvlag met zwarte nagels is dus niet de officieel aanvaarde. Toch voelt het wel prettig aan haar bij wettelijke feestdagen aan alle officiële gebouwen te zien wapperen, zelfs aan politiekantoren

(bijdrage van Louis Verpraet, hij schreef dit artikel in 2015 als herinnering aan 100 jaar W.O.I. Het is een waar stukje historie, waarvan hijzelf nog een deel van heeft meegemaakt)

Het beheer van de Kalmthoutse heide, met een hart!

Op een koude zaterdag in februari maakte ik kennis met Bart Van Hoydonck. Bart is natuurarbeider van beroep en houdt daarnaast ook schapen. Een kudde schapen beheren betekent ook af en toe uitkiezen en slachten. Indien dat doordacht en met het nodige respect gebeurt, kan ik me hiermee verzoenen. Een eerlijk stuk vlees kan me smaken. Een mens is in mijn ogen van nature een alleseter en ik vul mijn rol als vegetariër enkel in, uit protest voor de te ver doorgedreven industrialisering van de veeteelt. Bart en ik raakten al snel aan de praat. De liefde voor de Kalmthoutse Heide is een gemeenschappelijke passie. Bart werkt met Filip van Boven en Daniel Delcroix, samen vormen zij een ijzersterk team. Drie musketiers die met hun gezamenlijke kennis en ervaring vaak creatieve technieken hebben bedacht in het beheren van 'hun' heide. Mijn interesse is onmiddellijk gewekt en mijn vraag of ik hierover iets zou mogen schrijven wordt enthousiast onthaald. Heel toevallig staat dit team ook op een kruispunt, het begin van een grote herstructurering waar ze toch met een zekere angst naar kijken. Van hogerhand is besloten alles te centraliseren, zodat zij straks wellicht niet meer de 'vaste' ploeg van de heide vertegenwoordigen en alles vanuit een centrale loods zal worden ingepland. Wat dit allemaal juist teweeg zal brengen weet niemand. Het is vast geen toeval dat onze wegen zich op dit moment kruisen… Op een zonnige maandagmorgen spreken we af op de parking van de Vroente. We starten onze tocht met de terreinwagen van het team en gaan een kijkje nemen naar enkele projecten. Onze eerste stop is een voor mij onbekende plek in de richting van de Paalberg en grenst aan de bossen van het domein van Van Thillo.

Slangenheuvels

Foto Jef De Winter en Foto van Filip van Boven: gladde slang

Bart vertelt me dat zij hier een idee uitwerkten dat jarenlang rijpte: de slangenheuvels. De heuvels dienen als winterverblijf of opwarmplaats voor de gladde slang (*Coronella austriaca*) die in dit gebied voorkomt. De gladde slang is relatief klein en onopvallend en heeft in vergelijking met andere soorten een verborgen levenswijze, ze wordt daardoor zelden gezien. Het is een beschermde diersoort. De opbouw van zo'n slangenheuvel lijkt eenvoudig. Er wordt eerst een basis gebruikt van vrij dikke stammen hout die naast elkaar worden gelegd zodat er via de ronde en schuine kanten openingen ontstaan waarin de slang kan bewegen. De bomen worden uit de bosrand gehaald waardoor er een gekartelde zone ontstaat, maar daarover later meer. Bovenop de stammen worden kleinere takken of kruinen gelegd met als toplaag plagsel en klotten pijpenstro (*Molinia caerulea*) zodat de warmte in de heuvel bewaard blijft. Ervaring en voeling met alle aspecten en noden van de Kalmthoutse biotoop en haar bewoners lijken eenvoudig maar zijn dat niet. Zo merkten zij op dat de manier waarop je zo'n slangenheuvel opbouwt, van groot belang is. De afwerking en de details bepalen voor een groot deel het succes. Zo heeft het bijvoorbeeld geen zin om die onderste stammen kruiselings te leggen, de open ruimte binnen die hoop wordt dan veel te groot voor de gladde slangen. Het zijn fijne diertjes (60 tot maximaal 80 cm) en ze zouden zich totaal verloren

voelen met al die ruimte. Komt erbij dat de grote vakken sneller gaan instorten en verteren, wat de verblijfplaats snel ongeschikt zou maken. De door jaren heen geleerde ervaring, gecombineerd met wat boerenverstand en een grote passie voor al wat leeft, heeft de 'vaste heide-ploeg' geleid bij dit project. Communicatie is uiteraard ook een must. Bij aanvang van het project werd een 'terreinbezoek' georganiseerd door boswachter Jef De Winter. Hij nodigde een aantal mensen uit die vanuit verschillende invalshoeken hun ideeën naar voor konden brengen over hoe en waar die slangenheuvels het beste konden gelegd worden. Biologen die al jaren de gladde slangen op de heide bestuderen gingen in overleg met de boswachter en de arbeiders. Theorie en praktijk ontmoetten elkaar en op die manier kreeg het project pas echt vorm. Op deze wijze zijn de mensen die de slangen straks gaan opvolgen mee op de hoogte gebracht en kunnen zij in de prille lente (straks!) gaan kijken of de heuvels ook daadwerkelijk worden gebruikt. De gladde slang is actief van april tot augustus of september. In november hebben de dieren hun winterkwartier opgezocht en brengen hierin de winterslaap door. In maart/april ontwaken ze. Afhankelijk van het weer komen de vrouwelijke slangen eerst opwarmen op de heuvels. Waarschijnlijk gebeurt de bevruchting in de winter, zeker weet men dat niet. Deze soort heeft nog niet al zijn geheimen prijsgegeven. Feit is dat de vrouwelijke, drachtige exemplaren kracht komen opdoen door te zonnebaden. De gladde slang is eierlevendbarend. Zodra de jongen zijn geboren komen ze direct uit het ei dat geen kalkschaal heeft maar slechts bestaat uit een dun vliesje. Een deel van de jongen verlaat het 'ei' al in de moeder. Het vrouwtje zet de jongen af aan het eind van de zomer van eind juni tot augustus of september. Hierbij komen maximaal 15 jongen ter wereld, het aantal is afhankelijk van de grootte van het vrouwtje. Bij hun geboorte zijn de juveniels ongeveer 12 tot 20 centimeter lang, ze zijn zeer donkergrijs van kleur. Na drie jaar zijn de juveniels volwassen, de gladde slang heeft een levensverwachting van ongeveer 15 jaar. Mannelijke gladde slangen zijn absoluut geen 'nieuwe mannen' want het gebeurt meermaals dat zij hun kroost aanzien als makkelijke prooi en opsmullen. Of de mannelijke en vrouwelijke exemplaren samen overwinteren of niet is nog niet met zekerheid geweten. Feit is dat deze slangenheuvels straks een massa info kunnen geven aan de herpetologen!

Foto Filip van Boven : jonge gladde slang

(ingezonden door Carnina Schelkens, wordt vervolgd)

Kalmthout SK naar eerste provinciale!

In het voetbal is er de laatste maanden een beweging die we nooit hebben gekend. Uiteraard zit het corona-gedoe daar voor heel veel tussen maar ook allerlei klachten bij verschillende rechtsinstanties hebben er voor gezorgd dat er lange tijd onzekerheid was rond de indeling van de reeksen in het Belgische voetbal. Na de uiteindelijke beslissing (dit wordt toch gehoopt) rond de nationale competitie met de 1A en 1B reeksen werden ook de verschuivingen ook in het Provinciale voetbal zichtbaar. Positief is dit voor Kalmthout SK. Eerder konden zij net geen promotie afdwingen, door de verschillende verschuivingen is dit nu wel gelukt. Kalmthout speelt volgend seizoen in de hoogste provinciale reeks. Ook voor Nieuwmoer valt deze verschuiving positief uit, zij gaan van vierde naar derde provinciale. Proficiat aan beide Kalmthoutse ploegen.

Verhalen over de “Engelse Miss”!

Ik wil nog even verder ingaan op het verhaal van mijn vriend Frans over de “man met de groene ogen”. Het einde van zijn verhaal klopt niet helemaal: de exhibitionist trad gewoonlijk op in de vooravond: ik denk dat hij piekte op de ijs ’lelijke schreeuw van de verraste vrouw. Maandenlang heerste er paniek in Heide na het donker worden. Maar op een avond had hij pech: er was juist een trein uit Antwerpen binnengekomen, net op het ogenblik, dat de vrouwen op hun fluitje bliezen(cf. verhaal Frans). Iemand belde onmiddellijk veldwachter Stan Geeraerts op. Deze laatste, die in de Augustijnsdreef woonde, sprong op zijn fiets, reed langs de overweg van de Bareelstraat, het smalle fietspad op naast het Vinkenhof en was ongeveer 5 minuten later aan de Kalmthoutlaan. Daar waren toen nog onbebouwde percelen, begroeid met struikgewas. Vlakbij was er ook een half afgewerkte woning. Stan scheen met zijn lantaarn in de kelder en zag een regenjas. Die moest er uit komen: hij toonde aan de Stan twee kaartjes van een Antwerpse cinema en wist zelfs te vertellen welke film er gespeeld werd. Maar waarom hij in de kelder zat en geen kleding aan had: daar, had hij geen uitleg voor. Het verhaal van de “man met de groene ogen” kwam zo ten einde. Ook ik weet wie het is; ik ken ook zijn zuster en ouders, zeer eenvoudige, vriendelijke mensen. Maar de schrik van al de vrouwen van Heide is sindsdien spoorloos verdwenen. Hoe zijn aanhouding gebeurde heeft Stan de Garde mezelf verteld. Een vrouw, die regelmatig ’s avonds op straat te zien was tot ±23 uur was Miss Culton. Het was een oud uitziend vrouwtje met scherpe neus, maar zonder wrat erop. Haar kleding was nooit fris en bestond uit een bij elkaar geraapt rommeltje. Moest zij twee eeuwen eerder geleefd hebben, dan zou ze als heks gebrandmerkt worden. Grappige verhalen doen de ronde als zou de “man met de groene ogen “ook voor haar hebben willen showen, maar dat hij zelf verschrikt weggelopen is. Ze was de jeugdige vriendin, zeg maar maîtresse van kunstschilder Ernest Midy, hij schilderde meestal Kempense landschappen. Midy was een geboren Brusselaar, die zich na W.O. I in Heide kwam vestigen. Hij was nauwelijks 61 jaar toen hij in 1938 overleed en in Heide begraven werd; hij bezat vier woningen, waaronder drie villa’s. In een ervan woonde Miss Culton zelf ; deze was gelegen in de Heidestatiestraat. Naast het nummer 62 loopt een weg met erfdienstbaarheid, die naar de nog steeds bestaande, maar gerenoveerde villa leidt. De andere woningen verhuurde ze, maar ze heeft nooit ook maar één herstelling aan die huizen laten uitvoeren. Bij regenweer waren badjes en emmers heel erg welkom. Om van de Leopoldstraat bij haar thuis te geraken had zij zelf een smalle wegenis gemaakt door de struiken van de onbebouwde Wilgendreef en het bos van het domeintje “Eikenhof”. Alles wat in metaal was en niet te licht of te zwaar was nam ze mee. Zo kon ze ongezien haar woning bereiken. In het Eikenhof stond er vanaf de villa naar het bos een rozenlaan, die geleid werd langs metalen bogen. Aan Jos Aerts, echtgenoot van Mariette Gommeren, die in de tuin aan het werken was, vroeg ze of die bogen niet verkocht werden. Zij gaf er 200 BF voor; dat was rond de jaren ‘50. Toen wij in onze nieuwe woning woonden hadden we aan de zijgevel een waterkraantje. Dat was handig bij het schuren van de straat. Op een dag zagen we door het raam iemand aan dat kraantje een kan vullen. Ook dat was Miss Culton. Van toen af sloten we dat kraantje af. Bij andere mensen ging zij langs de zijgevel tot achter de woning, om er een emmer mee te nemen. Toen de eigenaar een opmerking maakte, zei ze: dat hij dan maar een bordje met verboden toegang had moeten zetten. Mon De Bondt, kolenhandelaar in de Bezemheide, beter bekend als Mon de kolenboer, had op het station van Heide een wagon volgeladen met kolen aangekregen, die hij met zijn helper, die al met de camion tot daar gereden was, in zakken schepte en op zijn camion laadde. Daarvoor kwam Mon met zijn fiets, reed tot het einde van de Wilgendreef, liet zijn fiets daar achter en kroop door de afsluiting over de sporen tot bij de lading kolen. Toen alles gelost was ging de Mon terug naar zijn fiets, maar… die was

verdwenen! Er was echter maar één iemand, die ook gebruik maakte van dat paadje en dat was Miss Culton. Mon stuurde de veldwachter van Kalmthout Sus Ruys, beter gekend als Sus Gruys op haar af. Eerst ontkende ze alles, toen Sus zegde dat hij een huiszoeking zou laten doen en toen kwam ze toch voor de dag met de fiets. Alle metalen voorwerpen, die ze op straat vond, nam ze mee naar haar woning, want daarvan konden wapens gemaakt worden. Ze was een eenzame verwaarloosde vrouw; niemand keek naar haar om. Alleen Rudy Van Hee, zoon van beenhouwer Michel, die de eerste beenhouwerij bouwde en uitbaatte, op de hoek van de Heidestatie-straat en de Withoeflei, nu beenhouwerij De Vos, bracht haar de laatste jaren iedere middag een pot soep. Uiteindelijk belandde ze in het ziekenhuis van Kapellen. Ze werd daar grondig gewassen, haar vieze kleren werden opgeruimd en ze werd met zuivere nachtkleding in een lekker fris bedje gelegd. Ergens in de jaren 1960 is zij overleden. Ooit heeft ze me haar identiteitskaart en geboorteakte laten zien en hieruit bleek, dat zij geboren is in Caen(Frankrijk) als dochter van een Engelse consul. Hoe ze bij Midy terecht gekomen is blijft een raadsel. Na haar dood kwamen de kinderen van Midy vier ruines opeisen. Ze werden alle vier verkocht.

(bijdrage van Louis Verpraet, afgebeeld schilderij "kippen voederen" van Ernest Midy, tweede foto is deze van de woning waar vroeger Miss Culton woonde, nu bewoond door Peter De Smedt die ons een mooie foto van zijn huis bezorgde)

Wie was Ernest Midy?

Ernest Midy werd geboren in Brussel op 20 augustus 1877. Hij was een Belgisch kunstenaar die behoorde tot de zogenaamde Molse School. Een groot deel van zijn leven bracht hij door in Mol, daar ijverde hij voor de oprichting van een tekenschool, iets wat hij in 1904 kon realiseren en waarvan hij van 1904 tot 1914 de directeur werd. Midy schilderde zelf vooral landschappen, dorpsgezichten, figuren, portretten en boereninterieurs waarbij hij personages als spinsters en moeders bij de wieg in beeld bracht. Aanvankelijk had hij zijn atelier in Mol-Sluis. In 1907 nam hij deel aan een Internationale kunsttentoonstelling met de bedoeling Mol en zijn schilderschool op de kaart te zetten. Na de eerste wereldoorlog verhuisde Midy naar Heide Kalmthout waar hij in 1938 overleed. Hij werd, zoals Louis Verpraet schrijft op het kerkhof in Heide begraven. *(foto van Ernest Midy)*

En ook dit nog over de man met de "groene ogen"!

Frans Overlaet stuurde nog enkele reacties op zijn artikel: "de man met de groene ogen":

-Kristine Verbeeck: Dag nonkel Frans. Ja, ik herinner me nog de verhalen over die man, ik was toen nog klein (4 of 5 jaar). We zijn in die tijd verhuisd naar de Eikenlaan, en ons moeder was heel blij dat er rolluiken waren (nota van de redactie: want die man tikte op de vensters…), en dat we telefoon hadden! Want in onze straat waren het allemaal zomerhuisjes, die stonden heel de winter leeg.

- Lief Verbeeck: Wij herinneren ons allemaal wel de verhalen van de kinderen in 't school over "dieje mé zijn gruun ogen". Maar toen ik 19 jaar was gingen we met de Joos en zijn zusjes Rit en Mag schaatsen in de hei. Die bleven ineens achter en kwamen daarna in paniek aangelopen, ze hadden een vent gezien die naar hun toekwam met zijn frak open en daaronder niks aanhad. Ze zijn toen rap gaan lopen. Dat was rond 1969 of zo? Zou dat dezelfde zijn? Groetjes. Lief.

-Lutgard Verbeeck: Toen ik samen met Marleen bij Grootvader en Tantje in de Kapellenboslei logeerden omdat onze ouders op reis waren heeft Marleen iets gelijkaardigs meegemaakt. Zij ging al naar de Dames in Antwerpen en ik zat in het 5de leerjaar in Heide. Op een dag kwam ze aangelopen en vertelde dat er een man in de Statielei ter hoogte van de poort aan de wei zijn jas opentrok en ja, hij was naakt. Zo vlug ze kon liep ze naar huis. De gendarmes werden gebeld, ik moest naar de 'schone kamer' want ik mocht het gesprek niet volgen. De volgende dag moest ik met mijn fietske Marleen gaan afhalen aan 't station want zo kwam ze toch niet alleen naar huis. Ik heb

dat gedaan, mij van geen kwaad bewust, niemand gezien. Het voorval was vergeten, maar of het die met zijn groene ogen was hebben we nooit geweten.

- Nonkel Frans. Ik herinner me dat mijn moeder Irene ook last heeft gehad van de 'man met zijn groen ogen'. Mijn vader kwam door zijn beroep vaak laat thuis. En op een avond/nacht, toen we sliepen, werd ze lastig gevallen (de man gooide steentjes tegen het raam van de slaapkamer). Ze heeft toen de pispot door het raam leeg gekieperd. Ik meen me te herinneren dat de volgende dag Stanneke de garde er bij gehaald is. Ik herinner me ook dat omwille van deze onveilige situatie de twee kleine rolluiken op de benedenverdieping door schrijnwerker Dankers van een verzegelingspin werden voorzien. Luc Van Bortel.

-Amanda Overlaet: Stanneke de garde heeft zich eens als vrouw verkleed om s'avonds rond te lopen in de Nieuwe Wijk van Heide om die "man met zijn groene ogen" te kunnen pakken… Ik had die graag eens zo verkleed tegengekomen!

Reactie op artikel rond Herman Vanspringel!

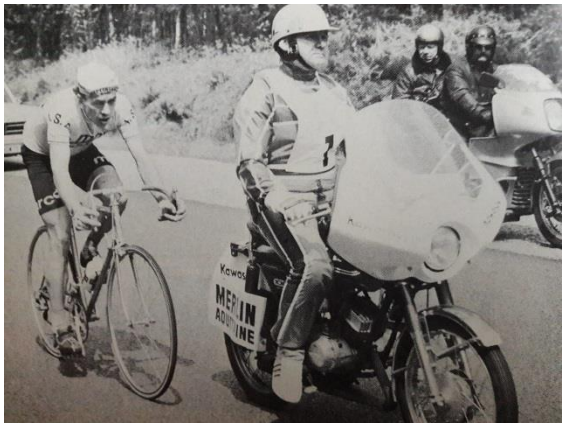

Ik heb de wielersport vanaf de zijkant gevolgd, maar Herman Vanspringel heeft op mij indruk gemaakt door zijn vriendelijke eenvoud en vooral ook, omdat hij naar mijn inzien de wielerwedstrijd Bordeaux-Parijs driemaal won, zogezegd met de lach op zijn lippen. Deze zware wedstrijd wordt door veel beroepsrenners gemeden. Zelfs Eddy Merckx heeft hem niet een keer mee gereden. Alle lof dus, voor Herman Vanspringel!

(Louis Verpraet)

Heide vertelt is een tijdelijke uitgave

Redactie: Louis van den Buijs

vandenbuijslouis@gmail.com

0477/22.24.81

Eerder verschenen krantjes kan je downloaden via www.binkalmthout.be